27.10.2020

Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

HALLITUKSEN ESITYS HE 177/2020 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Suomen Taksiliitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi hallituksen esityksestä uuden ajoneuvolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Lakiesityksessä kaksi täsmennettävää kohtaa

Ajoneuvolain 33 §

Ajoneuvolain 33 §:n sanamuotoa on muutettava siten, että Liikenne- ja viestintävirastoa edellytetään antamaan määritykset esteettömästä ajoneuvosta ja paariautosta. Poistetaan 33 §:n 3 momentin sana ”voi”.

Liikenne- ja viestintävirasto ~~***voi***~~ (poistetaan sana voi*) antaa tarkemmat määräykset esteettömistä ajoneuvoista, paariautoista, kuljetustilan mitoituksesta ja matkustamiseen tarvittavista apuvälineistä sekä niiden kiinnityksestä.*

Ajoneuvolain 9 luku
Järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden asennus ja korjaus, viittaukset taksamittariin

Lakiesityksessä todetaan, että taksamittarilainsäädäntö on siirtymässä lakiin liikenteen palveluista. Asennukseen liittyvät säädökset jäävät ajoneuvolakiin. Kun liikennepalvelulain muutosesitys sisältää taksamittariin rinnastettavan ”muun laitteen tai järjestelmän” (HE 176 / 2020 vp), niin ajoneuvolain 9 lukuun on lisättävä taksamittarin rinnalle ”muu laite tai järjestelmä” ja viitattava lakiin liikenteen palveluista.

Esitämme lisäystä 180 §:n luetteloon: (lisäys alleviivattuna)

1) taksamittari ja liikennepalvelulain mukainen muu laite tai järjestelmä;
2) mekaaninen, digitaalinen ja älykäs ajopiirturi;
3) ajoneuvoon asennettavaksi edellytetty nopeudenrajoitin.

Tarkemmat perustelut em. kahdelle täsmennykselle

Esteetön ajoneuvo ja paariauto

Lakiesityksen 33 § antaa Liikenne- ja viestintävirastolle mahdollisuuden antaa tarkempia määräyksiä esteettömistä ajoneuvoista, paariautoista, kuljetustilan mitoituksesta ja matkustamiseen tarvittavista apuvälineistä sekä niiden kiinnityksistä. Liikenne- ja viestintävirasto on käyttänyt valtuuttaan esteettömien ajoneuvojen kohdalla, mutta paariautojen osalta se on antanut vain suosituksen, ei määräystä. Koska paariautojen osalta kyseessä on suositus, on edelleen mahdollistaa katsastaa paaripaikka myös ajoneuvoihin, jotka eivät täytä suosituksen vaatimuksia.

Paarikuljetukset

Paariautoa voidaan käyttää ambulanssin sijaan kaikissa kuljetuksissa, joissa asiakkaan terveydentila ei edellytä hoitotoimenpiteitä matkan aikana. Tarkoituksena on säästää harvat ambulanssit kiireellisiä ja hoitotoimenpiteitä matkan aikana tarvitseville. Paariautoilla suoritettavat kuljetukset ovat lähes poikkeuksetta kilpailutettuja joko sairaanhoitopiirien tai Kansaneläkelaitoksen toimesta edullisimman tarjouksen tehneen tahon suoritettaviksi. Kun kilpailutuksissa hinta ratkaisee, on todennäköistä, että kilpailuedun saavuttamiseksi, hankitaan edullisimmat mahdolliset paarit ja niiden kiinnitysjärjestelmät. Suosituksen mukaiset törmäystestatut paarit kiinnitysjärjestelmineen maksavat 30–40 % edullisimpia vaihtoehtoja enemmän, joten kiusaus käyttää järjestelmää, joka ei ole suosituksen mukainen, saattaa muodostua ylivoimaiseksi tiukassa kilpailutilanteessa.

Suosituksen ajatuksena lienee ollut se, että kuljetuksia kilpailuttavat tahot, voisivat käyttää sitä minimivaatimuksena kilpailutuksissaan. Tällöin vastuu suosituksen mukaisuuden valvonnasta on kilpailuttajalla, jolta usein puuttuu kompetenssi suosituksen mukaisuuden valvontaan. Käytännössä tilaaja voi tarkistaa ainoastaan sen, että ajoneuvon rekisteritiedoista löytyy merkintä paaripaikasta, mikä ei takaa sitä, että paarit tai niiden kiinnitys ajoneuvoon on suosituksen mukainen. Tästä syystä olisikin tärkeää, että Liikenne ja viestintävirasto muuttaisi nykyisen suosituksen määräykseksi, jolloin muutoskatsastuksessa voitaisiin edellyttää vaatimustenmukaisuutta paariautoilta.

Nykyinen käytäntö ei suosi lain tasolla yksityiskohtien määrittelyä, jonka vuoksi lakiehdotukseen on kirjattu Liikenne- ja viestintävirastolle mahdollisuus antaa tarkemmat määräykset paariautoista. Mielestämme tämä mahdollisuus ei ole riittävä lain kirjaus. Lainsäädännön tarkkarajaisuuden ja selkeyden vuoksi esitämme lain 33 §:n kirjauksen täsmentämistä siten, että Liikenne- ja viestintävirastolle tulee velvoite antaa määräykset myös paariautoista. Tämä onnistuisi poistamalla 33 §:n 3 momentista sanan ”voi”.

Tällä korjauksella Liikenne- ja viestintävirasto velvoitetaan määrittelemään em. ajoneuvot, jolloin ei jäädä paarikuljetustenkaan osalta enää pelkän hyvän tahdon ja kaikkien paarikuljetuksia hoitavien tahojen oman toiminnan varaan.

Esteettömän ajoneuvon ja paariauton määrittely on yksiselitteisesti asiakasturvallisuuskysymys, joka luo lisää luottamusta suomalaiseen taksiliikenteeseen. Luottamuksen lisääminen on yhteiskunnan, kuluttajien ja koko toimialan eduksi.

Taksamittarisääntely

On erittäin kannatettavaa, että taksamittarisääntely poistetaan ajoneuvolaista ja siirretään osaksi lakia liikenteen palveluista (HE 176 / 2020 vp), mikä muutoinkin sisältää taksiliikennettä koskevan lainsäädännön. Valiokunnan on syytä varmistaa, että esityksessä viitattu liikennepalvelulain muutos etenee siten, että taksamittarisääntely ehditään toteuttamaan suunnitellussa aikataulussa.

Esityksen 180 §:ssä on kirjattuna taksamittarin asennuksesta, mutta siinä yhteydessä ei kuitenkaan ole mainintaa käsittelyssä olevasta hallituksen esityksestä liikennepalvelulain muutoksista. Kun liikennepalvelulain muutosesityksessä on taksamittarin rinnalle tulossa muu laite tai järjestelmä, niin on johdonmukaista ja tasapuolista, että sellaisen laitteen tai järjestelmän asentaminen huomioidaan myös ajoneuvolain 180 §:ssä. Tämä on ehdottomasti kuluttajansuojan kannalta merkittävä kysymys, jotta taksipalveluita käyttävä kansalainen voi luottaa myös näihin muihin laitteisiin ja järjestelmiin. Tällä samaisella perusteella 180 §:n kirjaus taksamittarista on esityksessä. Taksiala tarvitsee ehdottomasti juuri nyt luottamuksen lisäämistä, jotta palveluita käytetään ja tämä nousi esiin myös liikennepalvelulain muutosesityksiin liittyvässä lähetekeskustelussa.

Korjaus tältä osin tapahtuisi ajoneuvolain 180 §:n 1 momentin 1 kohtaan lisäämällä maininnan ”ja liikennepalvelulain mukainen muu laite tai järjestelmä”.

Ja samainen korjaus kaikkiin muihin pykäläkohtiin (181 § ja185 § sekä
Laki kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta), joissa viitataan taksamittariin ja sen asentamiseen sekä korjaamiseen.

Suomen Taksiliitto ry